

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Katowicach

LKA.410.024.02.2019

Pani
Agnieszka Baszczyńska
Dyrektor
Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie
w Cieszynie

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/19/067 Wsparcie dla potrzebujących schronienia matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Cieszynie ¹ ul. Bobrecka 29, 43-400 Cieszyn
Kierownik jednostki kontrolowanej	Agnieszka Baszczyńska, Dyrektor PCPR ² , od dnia 1 marca 2018 r. W okresie objętym kontrolą funkcję kierownika jednostki poprzednio pełniła Kazimiera Kawulok ³ .
Zakres przedmiotowy kontroli	1. Zapewnienie dostępu do odpowiedniego schronienia dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży, dotkniętych przemocą lub znajdujących się w innej sytuacji kryzysowej; 2. Zapewnienie w miejscu schronienia dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży odpowiedniego standardu podstawowych usług; 3. Skuteczność wsparcia świadczonego w miejscu schronienia dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży.
Okres objęty kontrolą	Od 1 stycznia 2016 r. do zakończenia czynności kontrolnych, z wykorzystaniem dowodów sporządzonych przed tym okresem.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ⁴
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Katowicach
Kontroler	Magdalena Śleziak, inspektor k.p., upoważnienie do kontroli nr LKA/203/2019 z 27 sierpnia 2019 r.

(akta kontroli str.1-2)

¹ Dalej: PCPR lub Centrum.

² W okresie 1 stycznia 2016 r. do dnia 28 lutego 2018 r. pełniła funkcję Zastępcy Dyrektora PCPR.

³ Powołana na stanowisko Kierownika PCPR z dniem 1 października 2001 r., następnie od dnia 29 maja 2008 r. do dnia 28 lutego 2018 r. zatrudniona na stanowisku Dyrektora PCPR.

⁴ Dz. U. z 2019 r. poz. 489 ze zm., dalej: ustawa o NIK.

II. Ocena ogólna⁵ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

W okresie objętym kontrolą PCPR, realizując zadania Powiatu Cieszyńskiego⁶, nie podejmował konsekwentnych i wystarczających działań mających na celu zabezpieczenie matkom z małoletnimi dziećmi oraz kobietom w ciąży z terenu powiatu, dotkniętym przemocą lub znajdującym się w innej sytuacji kryzysowej niż przemoc, możliwości uzyskania schronienia i wsparcia w domu dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży⁷, o którym mowa w art. 19 pkt 11 w zw. z art. 47 ust. 4 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej⁸.

Wprawdzie w sierpniu 2017 r. Centrum informowało Zarząd Powiatu o zadaniu własnym powiatu prowadzenia takiej placówki, jednak równocześnie wyraziło opinię o braku potrzeby tworzenia powiatowego ośrodka wsparcia – domu dla matek małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży⁹. Opinia ta, zdaniem NIK, wynikała z nierozzeznania przez PCPR rzeczywistych potrzeb dotyczących schronienia w DMD.

Działania w celu pozyskania danych w tym zakresie Centrum podjęło dopiero w drugiej połowie 2017 r. Na podstawie analizy pozyskanych danych, w styczniu 2018 r. PCPR przedstawiło Zarządowi Powiatu wyniki analizy uzyskanych z gmin danych o potrzebach w zakresie wsparcia w postaci schronienia w DMD¹⁰, we wrześniu 2018 r. zarekomendowało zlecenie prowadzenia DMD organizacji pozarządowej, zaś w styczniu 2019 r. złożyło zapotrzebowanie na środki w celu utworzenia własnego DMD, na skutek czego, po uzyskaniu zgody na dofinansowanie ze strony Wojewody Śląskiego w lutym 2019 r., Zarząd Powiatu podjął ostatecznie decyzję o utworzeniu DMD¹¹ z przewidywanym terminem rozpoczęcia działalności w styczniu 2020 r. NIK ocenia pozytywnie fakt, iż w okresie objętym kontrolą zapewniano schronienie osobom z terenu Powiatu Cieszyńskiego (w tym matkom z małoletnimi dziećmi i kobietom w ciąży), znajdującym się w sytuacji kryzysowej z powodu przemocy w rodzinie. Schronienia tego udzielano w Powiatowym Ośrodku Wsparcia dla Osób Dotkniętych Przemocą w Rodzinie w Cieszynie¹², prowadzonym na zlecenie Powiatu przez Stowarzyszenie Pomocy Wzajemnej "Być Razem"¹³. Należy jednak wskazać, że POW zapewniał schronienie wyłącznie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie. Tym samym matki¹⁴ z małoletnimi dziećmi oraz kobiety w ciąży z terenu Powiatu, będące w innej niż przemoc sytuacji kryzysowej, nie mogły skorzystać ze schronienia w POW, a jednocześnie osobom tym nie zapewniono schronienia w DMD. Ponadto, standard usług bytowych, świadczonych w POW nie był porównywalny ze standardem obowiązującym DMD, określonym w rozporządzeniu Ministra Polityki Społecznej z dnia 8 marca 2005 r. w sprawie domów dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży¹⁵.

⁵ Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną, jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

⁶ Dalej: Powiat.

⁷ Dalej: „DMD”.

⁸ Dz. U. z 2019 r. poz. 1507, ze zm., dalej: „ups”.

⁹ Pismo z sierpnia 2017 r.

¹⁰ Karta informacyjna dla Zarządu Powiatu nr 45/1028 z 15 stycznia 2018 r.

¹¹ Karta informacyjna dla Zarządu Powiatu nr 115/2019 z dnia 22 lutego 2019 r.

¹² Dalej: „POW” lub „Ośrodek”.

¹³ Dalej: „Stowarzyszenie”.

¹⁴ A także ojcowie lub opiekunowie.

¹⁵ Dz. U. Nr 43, poz. 418. Dalej: „rozporządzenie ws. DMD”.

Pozytywnie należy ocenić fakt, że PCPR sprawowało nadzór nad realizacją przez Stowarzyszenie umowy o prowadzenie POW poprzez dokonywanie analiz sprawozdań i rozliczeń oraz weryfikację dokumentów związanych z przyjmowaniem mieszkańców Ośrodka, ich pobytem oraz udzielanym im wsparciem.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny cząstkowe¹⁶ kontrolowanej działalności

OBSZAR

1. Zapewnienie dostępu do odpowiedniego schronienia dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży, dotkniętych przemocą lub znajdujących się w innej sytuacji kryzysowej

Opis stanu faktycznego

1.1. Potrzeba zapewnienia schronienia dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży nie została zdiagnozowana, jako istotny problem społeczny w dokumentach strategicznych Powiatu. W „Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Cieszyńskim na lata 2007–2020”¹⁷, w celu strategicznym pn. „Wzmocnienie działań na rzecz rodzin dysfunkcyjnych oraz z problemami opiekuńczo-wychowawczymi” wśród kierunków działań określono m.in. „Udzielenie pomocy w likwidacji przyczyn dysfunkcji” oraz „Prowadzenie współpracy z instytucjami i podmiotami zajmującymi się opieką i pomocą rodzinie”. Ponadto w dokumencie tym ogólnie wskazano m.in. na problem rosnącej liczby rodzin niepełnych oraz bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego. Jednocześnie podkreślono, że na terenie Powiatu działają liczne organizacje pozarządowe, które realizują zadania z zakresu pomocy społecznej.

(akta kontroli str. 53-60)

W uchwalonej w 2018 r. Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Cieszyńskim na lata 2018-2023¹⁸, wśród zadań Powiatu wymieniono niesienie pomocy osobom i rodzinom dotkniętym przemocą domową, w tym udzielanie schronienia, a jako jeden z obszarów pomocy świadczonej przez Powiatowy Ośrodek Wsparcia wskazano udzielanie schronienia kobietom i dzieciom doświadczającym przemocy w rodzinie. W „Strategii...” przewidziano, jako jeden z kierunków działań, „zwiększenie bazy placówek poszerzających możliwość dostępu do form wsparcia osobom dotkniętym lub zagrożonym wykluczeniem społecznym”.

(akta kontroli str. 61-64)

Potrzebę rozszerzenia funkcjonującej infrastruktury pomocy społecznej¹⁹ PCPR sygnalizował w rocznym sprawozdaniu za 2018 r.²⁰ oraz w ocenie zasobów pomocy społecznej za 2018 r.

(akta kontroli str. 47-52, 95-97, 1466-1468)

1.2. W latach 2016-2019 (I półrocze) do PCPR nie wpływały wnioski kobiet z małoletnimi dziećmi lub kobiet w ciąży o udzielenie wsparcia w zakresie

¹⁶ Oceny cząstkowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena cząstkowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

¹⁷ Przyjętej Uchwałą Nr VIII/58/07 Rady Powiatu Cieszyńskiego z dnia 28 maja 2007 r. w sprawie przyjęcia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Cieszyńskim na lata 2007-2020.

¹⁸ Przyjętej uchwałą nr XL/286/18 z dnia 27 lutego 2018 r. w sprawie przyjęcia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Cieszyńskim na lata 2018-2023.

¹⁹ Bez wymieniania wprost utworzenia domu dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży.

²⁰ Przedłożonym Radzie Powiatu Cieszyńskiego na posiedzeniu w dniu 26 marca 2019 r.

schronienia. Osobom dotkniętym przemocą w rodzinie (w tym również matkom z małoletnimi dziećmi i kobietom w ciąży) udzielano schronienia w POW – ośrodku prowadzonym na zlecenie Powiatu. Pobyt w POW był realizowany w ramach procedury „Niebieskiej Karty”, a pomoc udzielana była bez skierowania (na podstawie art. 3 ust. 1 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, który stanowi, że osobie dotkniętej przemocą w rodzinie udziela się bezpłatnej pomocy²¹).

W okresie objętym kontrolą w POW prowadzonym na zlecenie Powiatu²² oraz w innych placówkach²³, które udzielały schronienia²⁴ przebywało:

- ogółem w 2016 r. 46 osób, z czego: 19 matek, 25 małoletnich dzieci²⁵ i dwie kobiety w ciąży, w tym w POW uzyskało schronienie 30 osób²⁶, w tym: 10 matek, 18 małoletnich dzieci²⁷ oraz dwie kobiety w ciąży (co stanowiło 0,02 % w stosunku do liczby mieszkańców Powiatu i 1,20 % w stosunku do liczby osób, które skorzystały w tym roku z pomocy społecznej w Powiecie);
- ogółem w 2017 r. 72 osoby, z czego: 27 matek, 44 małoletnie dzieci²⁸ oraz 1 kobieta w ciąży, w tym w POW uzyskały schronienie 43 osoby²⁹, w tym: 16 matek, 27 małoletnich dzieci³⁰ (co stanowiło 0,02 % w stosunku do liczby mieszkańców Powiatu i 1,80 % w stosunku do liczby osób, które skorzystały z pomocy społecznej w Powiecie);
- ogółem w 2018 r. 82 osoby, z czego: 29 matek oraz 2 ojców, 49 małoletnich dzieci³¹ i 2 kobiety w ciąży, w tym w POW uzyskało schronienie 51 osób³², w tym: 17 matek³³, 35 małoletnich dzieci³⁴ (co stanowiło 0,03 % w stosunku do liczby mieszkańców Powiatu i 2,04 % w stosunku do liczby osób, które skorzystały z pomocy społecznej w Powiecie);
- ogółem w 2019 r. (I półrocze) 38 osób, z czego: 17 matek, 18 małoletnich dzieci³⁵ i trzy kobiety w ciąży, w tym w POW schronienie uzyskały 24 osoby³⁶, w tym: dziewięć matek, 15 małoletnich dzieci³⁷ (co stanowiło 1,42 % w stosunku do liczby osób, które skorzystały z pomocy społecznej w Powiecie).

(akta kontroli str. 47-52, 273-274, 276, 1242, 1456-1459)

²¹ DZ.U. z 2015 r., poz. 1390 tekst jednolity.

²² Dane dotyczące POW pozyskane z PCPR.

²³ Prowadzonych przez inne niż Powiat podmioty – dane pozyskane z dwunastu OPS Powiatu Cieszyńskiego.

²⁴ Tj. domach dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży w tym m.in. DMD „Słonecznik” prowadzony przez Stowarzyszenie Pomocy Wzajemnej „Być Razem” w Cieszynie na zlecenie Gminy Cieszyn oraz Diecezjalny Dom Matki i Dziecka w Bielsku-Białej (organ prowadzący – Caritas Diecezji Bielsko – Żywieckiej), ośrodkach interwencji kryzysowej/punktach interwencji kryzysowej, specjalistycznych ośrodkach wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie, mieszkaniach chronionych treningowych, schroniskach dla bezdomnych, placówkach niepublicznych prowadzonych niezależnie od samorządu.

²⁵ 17 dzieci w wieku od 0-6, 8 dzieci w wieku 7-18 lat.

²⁶ Podana liczba dotyczy tylko matek z małoletnimi dziećmi (ojców, opiekunów), kobiet w ciąży oraz dzieci. Ogółem w POW było 35 osób.

²⁷ 12 dzieci w wieku od 0-6 lat, 6 dzieci w wieku od 7-18 lat.

²⁸ 33 dzieci w wieku od 0-6 lat, 11 dzieci w wieku od 7-18 lat.

²⁹ Podana liczba dotyczy tylko matek z małoletnimi dziećmi (ojców, opiekunów), kobiet w ciąży oraz dzieci. Ogółem 47 osób.

³⁰ 16 dzieci w wieku 0-6 lat, 11 dzieci w wieku 7-18 lat.

³¹ 38 dzieci w wieku od 0-6 lat, 11 dzieci w wieku 7-8 lat.

³² Podana liczba dotyczy tylko matek z małoletnimi dziećmi (ojców, opiekunów), kobiet w ciąży oraz dzieci. Ogółem 57 osób.

³³ W tym jeden ojciec.

³⁴ 25 dzieci w wieku 0-6 lat, 10 dzieci w wieku od 7-18 lat.

³⁵ 13 dzieci w wieku 0-6 lat, 5 dzieci w wieku od 7-18 lat.

³⁶ Podana liczba dotyczy tylko matek z małoletnimi dziećmi (ojców, opiekunów), kobiet w ciąży oraz dzieci. Ogółem 27 osób. Brak danych statystycznych dotyczących liczby mieszkańców Powiatu Cieszyńskiego w GUS.

³⁷ 10 dzieci w wieku 0-6 lat, 5 dzieci w wieku 7-18 lat.

1.3. Pierwsze działania w celu zdiagnozowania skali zapotrzebowania na świadczenia pomocy społecznej w zakresie schronienia dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży PCPR podjął w drugiej połowie 2017 r., kiedy to Stowarzyszenie Pomocy Wzajemnej "Być Razem"³⁸ prowadzące w Cieszynie Dom Matki i Dziecka „Słonecznik”³⁹ zaproponowało przekształcenie tej placówki w Powiatowy Ośrodek Wsparcia dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży. W związku z tą inicjatywą PCPR zwróciło się do Stowarzyszenia o udostępnienie „danych statystycznych potwierdzających istnienie problemu samotnego macierzyństwa na terenie powiatu”. W odpowiedzi⁴⁰ Stowarzyszenie przekazało dane na temat liczby matek z dziećmi, które korzystały z pomocy DMI „Słonecznik”⁴¹ w latach 2015-2017 (I półrocze).

Ponadto, w listopadzie 2017 r. Starosta Cieszyński otrzymał informację od Burmistrza Miasta Cieszyna, że w wyniku analizy potrzeb w zakresie utrzymania miejsc schronienia dla mieszkanek Cieszyna w DMI „Słonecznik” Miasto rezygnuje z dalszego dofinansowywania tej placówki.

Przywołując fakt, iż zgodnie z art. 19 pkt 11 ups prowadzenie domów dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży jest zadaniem własnym powiatu, Burmistrz zaproponował rozważenie utworzenia powiatowego ośrodka wsparcia – domu dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży. W związku z tym pismem Starosta Cieszyński zwrócił się do gmin Powiatu⁴² z pytaniem o zapotrzebowanie w ww. zakresie – analiza odpowiedzi z gminnych ośrodków pomocy społecznej dokonana przez PCPR wykazała, że: 3 gminy nie udzieliły odpowiedzi, 5 gmin wskazało na brak potrzeb, 1 gmina wskazała na brak możliwości określenia potrzeb, a trzy gminy wskazały, że taka potrzeba istnieje⁴³.

(akta kontroli str. 132-159, 196-197)

W dniu 25 września 2018 r. PCPR zwróciło się do wszystkich 12 gmin Powiatu z informacją o zamiarze utworzenia DMD, bądź zlecenia jego prowadzenia organizacji pozarządowej oraz z prośbą o przekazanie informacji, jakie występują potrzeby w zakresie wsparcia matek z dziećmi i kobiet w ciąży w sytuacji kryzysowej, w szczególności wymagającej schronienia. Z odpowiedzi wynikało, że 4 gminy wykazały brak potrzeb, a 6 wskazało na potrzebę utworzenia DMD dla około 24 osób (2 OPS nie udzieliły odpowiedzi).

(akta kontroli str. 132-209, 156-208)

Ponadto PCPR był w posiadaniu informacji o liczbie matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży (bez określenia, jakiego okresu one dotyczą) przesłanych do Starosty Powiatu przez Fundację Dobrego Pasterza prowadzącą dom dla bezdomnych matek z dziećmi i kobiet w ciąży w Ustroniu, datowane na 14 marca 2018 r., które jak w wyjaśnieniach podała Dyrektor PCPR nie były wykorzystywane na potrzeby diagnozy.

(akta kontroli str. 209, 1213-1215, 1222)

Równocześnie w wyjaśnieniach Dyrektor PCPR podała, że poprzednia Dyrektor PCPR w dniu 5 lipca 2017 r. uczestniczyła w spotkaniu zainicjowanym przez

³⁸ Obowiązek prowadzenia takiej placówki wynikał z art. 6 ust. 3 pkt 3 oraz art. 9 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. 2015r, poz.1390 tj.

³⁹ Dalej: „DMI „Słonecznik”.

⁴⁰ Pismo z dnia 21 sierpnia 2017 r.

⁴¹ Z podziałem na gminy, z których pochodziły matki.

⁴² Pismo z dnia 5 grudnia 2017 r.

⁴³ W tym Gmina Skoczów odpowiedzi tej udzieliła telefonicznie, co odnotowano w zestawieniu sporządzonym przez PCPR.

Stowarzyszenie, które dotyczyło przekształcenia DMI D „Słonecznik” w ośrodek wsparcia. Po tym spotkaniu PCPR wystąpił do Stowarzyszenia o uzupełnienie danych dotyczących zapewnianego schronienia w DMI D z podziałem na Gminy. Powiat nie zdecydował się na zlecenie prowadzenia DMD Stowarzyszeniu, jak podała Dyrektor PCPR „z uwagi na niespełnienie standardów prowadzenia DMD w obecnym w budynku, który jest własnością Gminy Cieszyn, a użytkowanym przez Stowarzyszenie”. Ponadto podała, że w kwietniu 2018 r. i w marcu 2019 r. PCPR dwukrotnie rozeznał telefonicznie w powiatach ościennych możliwość zawarcia porozumienia w celu zapewnienia schronienia matkom z małoletnimi dziećmi i kobietom w ciąży. Z uzyskanych informacji wynikało, że żaden z pytanych powiatów nie prowadzi DMD i w różnych formach zabezpiecza schronienie matkom z małoletnimi dziećmi i kobietom w ciąży. PCPR nie zbierał danych z innych ośrodków i okolicznych DMD, ponieważ nie dysponuje wystarczającymi zasobami kadrowymi. Dyrektor Centrum w wyjaśnieniach z dnia 2 października 2019 r. podała, że „PCPR do połowy lipca 2017 r. nie prowadził diagnozy potrzeb w zakresie zapewnienia schronienia (...), jak i ośrodki pomocy społecznej nie informowały PCPR o występującej skali problemu, pomimo posiadanej w tym zakresie wiedzy. Dodała, że do PCPR nie wpłynęły w kontrolowanym okresie informacje z podmiotów, od których dane pozyskał kontroler NIK. Informacje te nie dotarły także do PCPR z gmin czy OPS Powiatu, PCPR nie dysponował wiedzą o przedstawionej przez NIK skali problemu.

(akta kontroli str. 47-52, 196, 920-924, 1213-1215)

1.4. W Statucie PCPR⁴⁴ wskazano, że Centrum m.in. realizuje właściwe rzeczowo, określone ustawami zadania własne powiatu, zadania ustawowo zlecone, zadania określone uchwałami organów Powiatu, w tym w szczególności wynikające z przepisów prawa z zakresu pomocy społecznej.

(akta kontroli str. 254-255)

a) w okresie objętym kontrolą Powiat Cieszyński nie zapewniał matkom z małoletnimi dziećmi oraz kobietom w ciąży dotkniętym przemocą lub znajdującym się w innej sytuacji kryzysowej, możliwości uzyskania schronienia w DMD, o którym mowa w art. 19 ust. 11 i w art. 47 ust. 4-5 ups oraz w rozporządzeniu ws. DMD, spełniającym określone tym rozporządzeniem standardy (co opisano w sekcji „stwierdzone nieprawidłowości”).

b) Powiat Cieszyński zapewniał schronienie dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży w POW, prowadzonym na zlecenie Powiatu przez Stowarzyszenie, do którego trafiały wyłącznie osoby znajdujące się w sytuacji kryzysowej spowodowanej przemocą w rodzinie (w ramach procedury „Niebieskiej Karty”). POW prowadzony był na podstawie art. 6 ust. 3 pkt 3 oraz art. 9 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie⁴⁵ i art. 19 pkt. 11 oraz art. 25 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. ups⁴⁶.

(akta kontroli str. 47-52, 280-282, 1007-1014)

Dyrektor PCPR podała w wyjaśnieniach, że zabezpieczenie potrzeb w ww. zakresie było jej zdaniem, adekwatne, ponadto w kontrolowanym okresie nie wystąpiła sytuacja przekierowania osób do innej placówki z uwagi na brak miejsc w POW.

(akta kontroli str. 44-52)

⁴⁴ Nadanym Uchwałą nr XIX/151/12 Rady Powiatu Cieszyńskiego z dnia 28 lutego 2012 r.

⁴⁵ Dz.U. z 2015, poz. 1390 ze zm.

⁴⁶ Dz.U. z 2018 r. poz. 450 ze zm.

1.5. W toku oględzin przeprowadzonych w dniach 12 i 13 września 2019 r. ustalono, że POW nie był dostosowany do potrzeb osób niepełnosprawnych, drzwi wejściowe były wąskie (ich rozmiar w świetle ościeżnicy wynosił 0,81 m), a samodzielne korzystanie z przez osoby niepełnosprawne z pomieszczeń mieszkalnych/noclegowych znajdujących się na I piętrze POW było niemożliwe z uwagi na brak w Ośrodku: windy, krzeselka przyschodowego, schodolazu czy platformy przyschodowej.

(akta kontroli str.47-52, 845-877)

Dyrektor PCPR w złożonych wyjaśnieniach przyznała, że POW prowadzony przez Stowarzyszenie Pomocy Wzajemnej „Być Razem” w Cieszynie nie zapewnia dostępności dla osób z niepełnosprawnością ruchową oraz wskazała, że po 16 grudnia 2002 r. budynek, w którym zlokalizowany jest POW, nie był przebudowywany i nie nastąpiła zmiana sposobu jego użytkowania – Stowarzyszenie od prawie 20 lat prowadzi w tym budynku ośrodek dla ofiar przemocy.

(akta kontroli str. 47-52, 829-831, 845-877, 920-924, 1239-1240)

1.6. W latach 2016-2019 (I półrocze) zadanie prowadzenia powiatowego ośrodka wsparcia dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie było zlecane podmiotowi wybranemu w trybie otwartego konkursu ofert. W celu wyłonienia wykonawcy Zarząd Powiatu Cieszyńskiego ogłosił⁴⁷ dwa otwarte konkursy ofert⁴⁸ na prowadzenie POW, w wyniku których wyłonił Stowarzyszenie Pomocy Wzajemnej „Być Razem”, z którym odpowiednio zawarł dwie umowy⁴⁹ na realizację zadania publicznego, o którym mowa w art. 16 ust. 1 i 6 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie⁵⁰.

(akta kontroli str. 300-317, 342-354, 622-624, 627-641, 668-682, 829-831, 920-924)

1.7/1.8. W latach objętych kontrolą, na stronie BIP PCPR nie zamieszczono informacji o usługach PCPR w zakresie pomocy społecznej polegających na zapewnieniu schronienia dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży, w tym informacji o świadczonych usługach przez POW, co opisano w sekcji stwierdzone nieprawidłowości. W trakcie kontroli PCPR uzupełnił informacje na BIP PCPR w zakresie prowadzenia POW.

W latach 2016-2019 (I półrocze) na stronie internetowej PCPR www.pcprcieszyn.ox.pl, zamieszczona była informacja o działalności POW, a ponadto w siedzibie PCPR wywieszona była ulotka dotycząca możliwości uzyskania pomocy w POW, która była również dystrybuowana wśród petentów PCPR oraz została przesłana do wszystkich gmin Powiatu, Komendanta Powiatowego Policji, Prezesa Sądu Rejonowego, Prokuratora Rejonowego w Cieszynie w celu informowania osób dotkniętych przemocą o możliwości skorzystania z realizowanych przez POW form pomocy, w tym schronienia.

(akta kontroli str. 285-291, 298-299)

1.9. Stan pomieszczeń POW prowadzonego na zlecenie Powiatu oraz warunki bytowe przebywających w nim osób poddano oględzinom, przeprowadzonym w dniach 12 i 13 września 2019 r. Wszystkie skontrolowane pomieszczenia, z wyjątkiem pomieszczeń sanitarnych na I piętrze, były estetyczne oraz utrzymane w czystości i porządku. Wszystkie pomieszczenia były oświetlone i ogrzewane.

⁴⁷ Ogłoszenia o konkursie na realizację ww. zadania w latach 2016-2018 zostało zamieszczone w BIP Powiatu, na stronie internetowej Starostwa Powiatowego oraz na tablicy ogłoszeń w budynku Starostwa.

⁴⁸ Konkursy na realizację zadania w latach 2016-2018 i w latach 2019-2020.

⁴⁹ O nr: PCPR.032.461.2015 z 31 grudnia 2015 r. (Termin realizacji zadania publicznego od dnia 1 stycznia 2016 r. – 31 grudnia 2018 r.) oraz umowa o nr PCPR.032.581.2018 r. z dnia 31 grudnia 2018 r. (1 stycznia 2019 r. – 31.12.2020 r.)

⁵⁰ Dz. U. z 2019 r., poz. 688 ze zm.

Posesja, na której znajdował się POW, była ogrodzona tylko z jednej strony. Na terenie posesji był plac zabaw dla dzieci. Pomieszczenia POW znajdowały się na dwóch kondygnacjach:

- na parterze: pokój zaufania (tzw. pokój spotkań z rodzicem), pokój terapeutyczny (pełniący również funkcję pokoju do nauki), łazienka (wyposażona w: pralko-suszarkę, wannę i toaletę)⁵¹, zaplecze kuchenne-socjalne (w którym znajdowały się aneks bez zlewozmywaka, wyposażony w drobny sprzęt AGD i lodówkę, zabudowaną szafę ze środkami czystości oraz higieny osobistej oraz żywność długoterminową), w korytarzu znajdowała się szafa z interwencyjną odzieżą oraz pościelą. Na parterze znajdowało się również: biuro POW, w który był podgląd z trzech kamer⁵² oraz wideo-domofon.
- na pierwszym piętrze Ośrodka było: sześć pomieszczeń do spania, jedna kuchnia wyposażona w AGD, pomieszczenia sanitarne, których estetyka i stan techniczny wskazywał na potrzebę przeprowadzenia remontu. Łazienka wyposażona była w jedną wannę i dwa pomieszczenia z natryskami oraz, w odrębnym pomieszczeniu, cztery boksy z toaletami.

(dowód akta kontroli str. 845-875)

1.10. W kontrolowanym okresie, zgodnie z regulaminami⁵³, do zadań Działu Pomocy Instytucjonalnej PCPR należały m.in. realizacja zadań powiatu wynikających z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz organizacja otwartych konkursów ofert na realizację zadań publicznych, przygotowanie umów z podmiotami niepublicznymi i sprawdzanie sprawozdań merytoryczno-finansowych w tym zakresie. W PCPR nie wyznaczono komórki organizacyjnej ani pracownika odpowiedzialnego za procedowanie w sprawach związanych z wydawaniem skierowań do placówek udzielających schronienia matkom z małoletnimi dziećmi i kobietom w ciąży, w tym do DMD, ponieważ pobyt w prowadzonej na zlecenie Powiatu placówce - POW nie wymagał skierowania.

(dowód akta kontroli str. 47-52, 230-252, 256-258)

Pracownikom PCPR nie delegowano uprawnień do wydawania decyzji dotyczących kierowania do DMD lub skierowań do innych placówek zapewniających schronienie. W wyjaśnieniach z dnia 5 września 2019 r. Dyrektor PCPR podała, że „Dyrektor PCPR nie delegował swoim pracownikom uprawnień do przekazywania dokumentacji Staroście prowadzącemu DMD. W okresie objętym kontrolą nie było wniosków, które należałoby przekazać”.

(dowód akta kontroli str. 47-52)

W okresie objętym kontrolą, jeden pracownik PCPR w zakresie obowiązków miał m.in.: opracowanie dokumentacji w sprawie ogłaszania przez Powiat Cieszyński konkursów ofert z zakresu pomocy społecznej, sporządzanie umów oraz nadzór merytoryczny nad realizacją tych zadań; analizę sprawozdań podmiotów, którym Powiat zlecił realizację zadań; udział merytoryczny w przeprowadzanej przez Biuro Skarg i Kontroli Powiatu kontroli realizacji zadań, m.in. z zakresu pomocy społecznej, zleconych przez Powiat; sporządzanie sprawozdawczości z ww. zakresu.

(dowód akta kontroli str. 47-52, 256)

⁵¹ Łazienka przeznaczona dla personelu w przypadku znacznego obłożenia udostępniona mieszkańcom oraz z przeznaczeniem dla mężczyzn.

⁵² 2 kamery na zewnątrz (jedna kamera skierowana na wejście, druga na plac zabaw), 1 kamera wewnątrz ośrodka.

⁵³ Tj. Regulamin organizacyjny PCPR (będący załącznikiem do uchwały Zarządu Powiatu nr 266/ZP/V/15 z dnia 16 grudnia 2015 r.), regulamin organizacyjny PCPR (będący załącznikiem do uchwały Zarządu Powiatu nr 871/ZP/V/18 z dnia 24 maja 2018 r.)

1.11. W kontrolowanym okresie PCPR nie prowadził postępowań związanych z wydawaniem decyzji o skierowaniu do DMD lub innych placówek.

(dowód akta kontroli str. 47-52)

1.12. W okresie objętym kontrolą, PCPR nie ustalał zasad odpłatności, ponieważ pobyt w Ośrodku był nieodpłatny, co wynikało z art. 3 ust. 1 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie⁵⁴.

(akta kontroli str. 47-52)

1.13. W latach 2016 – 2019 (I półrocze 2019) osoby korzystające ze schronienia w POW nie ponosiły odpłat z tytułu pobytu w tej placówce. Wysokość średniego miesięcznego kosztu pobytu w POW wynosiła w roku: 2016 – 833 zł, 2017 – 621 zł, 2018 – 512 zł., 2019 (I półrocze) – 1 389 zł⁵⁵.

(dowód akta kontroli str. 47-52, 275)

1.14. W latach 2016-2018 Powiat Cieszyński przekazywał corocznie dotację na prowadzenie POW w kwocie 350 tys. zł, z czego w poszczególnych latach wydatkowano⁵⁶:

- w 2016 r. - ogółem 350 tys. zł, w tym m.in. 162,69 tys. zł z tytułu zatrudnienia personelu (46,48% dotacji), 23,82 tys. zł - z tytułu umów na poradnictwo ze specjalistami zewnętrznymi (6,81% dotacji), 19,38 tys. zł - za media (5,54% dotacji);

- w 2017 r. - ogółem 350 tys. zł, w tym m.in. 143,11 tys. zł z tytułu zatrudnienia personelu (40,09% dotacji), 30,55 tys. zł - z tytułu umów na poradnictwo ze specjalistami zewnętrznymi (8,73% dotacji), 26,45 tys. zł - za media (7,56% dotacji);

- w 2018 r. - ogółem 350 tys. zł, w tym m.in. 135,63 tys. zł z tytułu zatrudnienia personelu (38,8% dotacji), 31,6 tys. zł - z tytułu umów na poradnictwo ze specjalistami zewnętrznymi (9,01% dotacji), 24,13 tys. zł - za media (6,90% dotacji).

W I półroczu 2019 r. Powiat Cieszyński przekazał dotację na prowadzenie POW w kwocie 225,00 tys. zł, z czego wydatkowano kwotę 204,96 tys. zł⁵⁷, w tym m.in. 95,04 tys. zł z tytułu zatrudnienia personelu (46,37% dotacji), 16,14 tys. zł - z tytułu umów na poradnictwo ze specjalistami zewnętrznymi (7,88% dotacji), 11,49 tys. zł - na media (5,56% dotacji).

(akta kontroli str. 47-52, 259, 283-284)

1.15. W ocenie Dyrektor PCPR „barierami w kierowaniu do DMD są: brak w PCPR pracownika, któremu można by przypisać realizację tego zadania, brak doświadczenia w realizacji przedmiotowego zadania, wydłużona procedura umieszczenia w DMD, która może negatywnie wpłynąć na funkcjonowanie w środowisku matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży (konieczność zgłoszenia do OPS potrzeby zabezpieczenia schronienia, następnie przesłanie ich do PCPR), w przypadku interwencyjnego przyjęcia w DMD, może wystąpić problem z finansowaniem i rozliczeniem pobytu z Gminą właściwą, kreowana obecnie polityka społeczna państwa (...) ma na celu deinstytucjonalizację udzielanej

⁵⁴ Dz. U. z 2015 r., poz. 1390.

⁵⁵ Wyliczenie na potrzeby kontroli NIK, kwota dotacji w danym roku przez liczbę osób w nim przebywającym w danym roku, dofinansowanie przekazane było przez Powiat, pobyt w POW pokrywany był z budżetu Powiatu, jednakże 12 Gmin Powiatu udzielało i udziela mu wsparcia finansowego na realizację zadania w ramach umów zawieranych pomiędzy Gminą a Powiatem.

⁵⁶ Kwoty z tytułu zatrudnienia personelu, z tytułu umów na poradnictwo ze specjalistami zewnętrznymi oraz na media podane są według szacunkowych danych PCPR w Cieszynie z uwzględnieniem tylko matek z małoletnimi dziećmi (ojców, opiekunów) i kobiet w ciąży.

⁵⁷ Wg stanu na 30 czerwca 2019 r.

pomocy. Zgodnie z kreowaną polityką wsparcie ma być udzielane w miejscu zamieszkania bez kierowania do instytucji”.

(akta kontroli str. 44-52)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. PCPR nie zamieścił na stronie BIP informacji o możliwości uzyskania schronienia w POW, tj. informacji, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 2 lit. c ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej⁵⁸, co było niezgodne z art. 8 ust. 3 udip. Stosownie do tych przepisów PCPR, jako jednostka organizacyjna samorządu terytorialnego, było zobowiązane do udostępniania informacji publicznej o przedmiocie działalności. Informacje te zostały zamieszczone w BIP w trakcie kontroli NIK.

(akta kontroli str. 47-52, 292-297, 741)

NIK wskazuje, że jakkolwiek PCPR nie prowadził DMD, to jednak zapewniał osobom dotkniętym przemocą schronienie w nadzorowanym przez Centrum POW. Informacja o zakresie działania tej placówki powinna być zamieszczona w BIP.

(akta kontroli, str. 768-772)

2. Do sierpnia 2017 r. PCPR, do którego obowiązków zgodnie z § 4 jego Statutu należała realizacja właściwych rzeczowo, określonych ustawami zadań własnych powiatu⁵⁹, nie podejmowało działań w celu rozeznania skali występujących w Powiecie potrzeb na świadczenia pomocy społecznej w zakresie zapewnienia schronienia w DMD, o którym mowa w art. 19 pkt 11 i art. 47 ust. 4-5 ups oraz rozporządzeniu ws. DMD, spełniającym standardy określone tym rozporządzeniem. Jak wynika z ustaleń kontroli NIK, potrzeby takie występowały w Powiecie Cieszyńskim w całym okresie objętym kontrolą⁶⁰.

W wyjaśnieniach Dyrektor Centrum podała, że PCPR nie diagnozował skali zapotrzebowania na świadczenia z pomocy społecznej w zakresie zapewnienia schronienia dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży z uwagi na brak wniosków i zgłoszeń osób wymagających zapewnienia schronienia w DMD, brak informacji z ośrodków pomocy społecznej, że takie potrzeby wśród mieszkańców z ich terenu występują lub zostały przez nich zdiagnozowane. Ponadto organizacje pozarządowe działające na terenie Powiatu również nie informowały PCPR o występującej skali problemu, a PCPR dysponuje ograniczonymi zasobami kadrowymi, które są znacznie obciążone nakładanymi na nie zadaniami.

(akta kontroli str. 829-831, 920-924)

W związku z powyższym do połowy 2017 r. PCPR nie podejmowało również działań w celu zapewnienia w ramach zadania własnego Powiatu określonego w art. 19 pkt 11 w zw. z art. 47 ust. 4 ups dotyczącego możliwości uzyskania schronienia i wsparcia w domu dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży, o którym mowa w tych przepisach oraz w rozporządzeniu ws. DMD, zaś w opinii przekazanej Zarządowi Powiatu uznało tworzenie DMD za niecelowe. Dopiero w drugim półroczu 2017 r. PCPR podjęło starania w celu rozeznania możliwości pozyskania od Wojewody Śląskiego dofinansowania na utworzenie DMD oraz w styczniu 2018 r. przedstawiło wyniki analizy uzyskanych z gmin danych o potrzebach w zakresie wsparcia w postaci schronienia w DMD⁶¹, a następnie we wrześniu 2018 r.

⁵⁸ Dz. U. z 2019 r. poz. 1429. Dalej „udip”.

⁵⁹ Według natomiast art. 112 ust. 1 ups, zadania pomocy społecznej w powiatach wykonują jednostki organizacyjne - powiatowe centra pomocy rodzinie.

⁶⁰ W 2016 r. 46 osób (matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży) kwalifikujących się do objęcia tym rodzajem wsparcia, w 2017 r. 72 osoby, w 2018 r. 82 osoby, a do połowy 2019 r. - 38 osób.

zarekomendowało Zarządowi Powiatu zlecenie prowadzenia takiej placówki organizacji pozarządowej⁶², a po uzyskaniu dofinansowania ze strony Wojewody Śląskiego - utworzenie własnego DMD (w lutym 2019 r.)⁶³. Do zakończenia kontroli, mimo podjętych działań, nie zapewniono jednak matkom (ojcom, opiekunom) z małoletnimi dziećmi i kobietom w ciąży z terenu Powiatu znajdującym się w sytuacji kryzysowej możliwości uzyskania schronienia w DMD prowadzonym przez Powiat Cieszyński lub działającym na jego zlecenie⁶⁴.

(akta kontroli str. 44-52, 210-229, 1466-1468)

W sprawie niezapewnienia schronienia w DMD, o którym mowa w art. 19 pkt 11 w zw. z art. 47 ust. 4 ups Dyrektor PCPR wyjaśniła, że: „W okresie objętym kontrolą PCPR i Powiat nie prowadził, nie zlecał realizacji zadania wynikającego z art. 19 pkt 11 ups. PCPR posiadał wiedzę, iż OPS/Gminy z terenu powiatu zlecały prowadzenie DMD organizacjom pozarządowym lub podpisywały z nimi porozumienia w sprawie zapewnienia w nich schronienia swoim mieszkańcom. Powiat w okresie objętym kontrolą zapewniał schronienie matkom z małoletnimi dziećmi i kobietom w ciąży w Powiatowym Ośrodku Wsparcia dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie, który prowadzony jest na zlecenie Powiatu przez Stowarzyszenie Pomocy Wzajemnej *Być Razem* w Cieszynie. Ośrodek ten przeznaczony jest dla 19 osób będących osobami dotkniętymi przemocą w rodzinie. W ocenie PCPR zabezpieczenie potrzeb było adekwatne do występujących potrzeb w tym zakresie, ponadto w okresie objętym kontrolą nie wystąpiła sytuacja przekierowania osób do innej placówki z uwagi na brak miejsc w POW. PCPR w okresie objętym kontrolą wielokrotnie kierował sprawę na posiedzenie Zarządu Powiatu wskazując, iż prowadzenie DMD jest zadaniem własnym Powiatu (Karty informacyjne do załatwienia sprawy przez Zarząd Powiatu Cieszyńskiego nr 412/2017 z dnia 30 sierpnia 2017 r., 45/2018 z dnia 15 stycznia 2018 r., 437/18 z dnia 5 września 2018 r., 528/2017 z dnia 27 września 2018 r. oraz 115/2019 z dnia 22 lutego 2019 r.). Zarząd Powiatu na posiedzeniu w dniu 7 września 2017 r. uznał za bezcelowe utworzenie DMD, następnie na posiedzeniu w dniu 25 stycznia 2018 r. Zarząd Powiatu zobowiązał PCPR do przygotowania materiału dot. tworzenia DMD na spotkanie Samorządowego Stowarzyszenia Ziemi Cieszyńskiej. Na posiedzeniu w dniu 20 września 2018 r. Zarząd przeanalizował temat i zobowiązał PCPR do opracowania informacji odnośnie dotychczasowego funkcjonowania tej formy pomocy oraz ewentualnych kosztów zlecenia przez Powiat. Po uzupełnieniu przez PCPR żądanych danych na posiedzeniu w dniu 8 listopada 2018 r. Zarząd postanowił wstrzymać się z podjęciem decyzji o zleceniu zadania do czasu otrzymania decyzji Wojewody o otrzymaniu środków na DMD. W dniu 7 marca 2019 r. na posiedzeniu Zarząd Powiatu podjął decyzję o prowadzeniu DMD, zobowiązano Wydział Inwestycji Starostwa Powiatowego do prowadzenia ww. inwestycji. Ponadto Dyrektor PCPR prowadził rozmowy ze Starostą w zakresie prowadzenia DMD, jednakże z rozmów tych nie sporządzano notatek”.

(akta kontroli str. 44-52, 280-282, 1213-1215)

Starosta Powiatu w złożonych wyjaśnieniach, jako przyczyny niezapewnienia możliwości uzyskania schronienia w DMD, wskazał niewielkie zapotrzebowanie na prowadzenie tego typu placówki, brak możliwości finansowych oraz brak możliwości

zawarcia porozumienia z ościennymi jednostkami samorządu terytorialnego, z uwagi na nieprowadzenie przez nie tego typu placówki.

(akta kontroli str. 277-282, 1203-1204)

W odniesieniu do powyższych wyjaśnień NIK wskazuje, że w całym okresie objętym kontrolą na terenie Powiatu były osoby kwalifikujące się do uzyskania schronienia w DMD, którego prowadzenie było zadaniem własnym Powiatu, określonym w art. 19 pkt 11 w zw. z art. 47 ust. 4 ups. Dlatego Centrum, dokładając należytej staranności, powinno posiadać rozeznanie co do skali potrzeb w tym zakresie oraz podjąć działania w celu zapewnienia realizacji tego zadania i możliwości udzielenia kwalifikującym się osobom schronienia w tego typu placówce.

3. PCPR, jako jednostka organizacyjna wyznaczona na podstawie art. 112 ust. 1 ups do wykonywania zadań pomocy społecznej w powiecie cieszyńskim, w okresie objętym kontrolą nie podejmowało konsekwentnych i wystarczających działań w celu zabezpieczenia matkom z małoletnimi dziećmi oraz kobietom w ciąży z terenu powiatu, znajdującym się w innej sytuacji kryzysowej niż przemoc, możliwości uzyskania schronienia i wsparcia w DMD, ani w żadnej innej placówce prowadzonej przez Powiat lub na jego zlecenie. Jedyną działającą na zlecenie Powiatu placówką oferującą schronienie był POW, jednak ośrodek ten udzielał pomocy jedynie osobom i rodzinom dotkniętym przemocą w rodzinie. Pobyt w POW realizowany był w ramach procedury Niebieskiej Karty (NK) i stanowił jeden z elementów indywidualnego programu pomocy dla rodziny w procedurze NK. Podstawą przyjęcia osób potrzebujących (w tym matek z małoletnimi dziećmi oraz kobiet w ciąży) do POW była sporządzona Niebieska Karta w gminie pochodzenia bądź założenie jej przez dyżurującego pracownika POW, przyjmującego interwencję po godzinach pracy danego ops (po czym karta odsyłana była do Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie w miejscu zamieszkania). Tym samym POW nie obejmował swoim wsparciem matek z małoletnimi dziećmi oraz kobiet w ciąży, które znalazły się w sytuacji kryzysowej z przyczyn innych niż przemoc. PCPR informowało Zarząd Powiatu o niezapewnieniu możliwości udzielenia schronienia tym osobom⁶⁵ oraz wskazywało możliwe rozwiązania⁶⁶, jednak do zakończenia kontroli NIK działania te nie przyniosły skutku.

(akta kontroli str. 44-52, 1024-1054)

W sprawie niezapewnienia schronienia dla matek z małoletnimi dziećmi oraz kobiet w ciąży znajdujących się w sytuacji kryzysowej z przyczyn innych niż przemoc w rodzinie Dyrektor PCPR wyjaśniła, że „w okresie objętym kontrolą nie wpłynął do PCPR żaden wniosek związany z koniecznością zapewnienia schronienia matkom z małoletnimi dziećmi czy kobietom w ciąży”.

(akta kontroli str. 768-772, 1211-1215)

NIK wskazuje, że należące do zadań własnych Powiatu zapewnianie schronienia dla matek (ojców, opiekunów) z małoletnimi dziećmi oraz kobiet w ciąży znajdujących się w sytuacji kryzysowej nie dotyczy wyłącznie osób dotkniętych przemocą, ale także osób znajdujących się w innych sytuacjach kryzysowych⁶⁷. Powiat powinien być przygotowany do tego, aby w ramach spoczywających na nim zadań zapewniać

⁶⁵ O czym świadczy m.in. treść Karty informacyjnej dla Zarządu Powiatu nr 437/18 z dnia 5 września 2018 r.

⁶⁶ M.in. zaplanowanie w budżecie na 2019 r. środków na prowadzenie DMD.

⁶⁷ Dodatkowo nadmienić można, że oprócz ww. art. 19 pkt 11 w zw. z art. 47 ust. 4 ups oraz § 2 rozporządzenia ws. DMD, także w art. 47 ust. 1 w zw. z art. 47 ust. 3 ups jest mowa o działaniach podejmowanych, w tym zapewnianiu schronienia, na rzecz osób i rodzin będących w stanie kryzysu (a więc nie tylko na rzecz osób i rodzin dotkniętych przemocą).

możliwość uzyskania schronienia również takim osobom, a PCPR powinien podejmować działania w tym celu, dokładając przy tym należytej staranności.

OCENA CZĄSTKOWA

W ocenie NIK działania PCPR w celu zabezpieczenia w kontrolowanym okresie matkom z małoletnimi dziećmi i kobietom w ciąży z terenu Powiatu Cieszyńskiego możliwości uzyskania schronienia i wsparcia w DMD, były nieskuteczne. Do połowy 2017 r. Centrum nie posiadało rozeznania co do skali ww. potrzeb występujących w Powiecie ani nie podejmowało działań w celu pozyskania takich informacji. Wprawdzie PCPR wskazywało Zarządowi Powiatu na fakt, że zadaniem Powiatu jest prowadzenie DMD⁶⁸, to jednocześnie wyrażało opinię, że nie ma potrzeby tworzenia takiej placówki. W rezultacie decyzja o utworzeniu DMD zapadła dopiero w 2019 r., a jedyną placówką działającą na zlecenie Powiatu, w której w kontrolowanym okresie matki z małoletnimi dziećmi oraz kobiety w ciąży w sytuacji kryzysowej mogły, w ramach interwencji kryzysowej znaleźć schronienie, był POW. Jednak schronienie w tym ośrodku przewidziane było tylko dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie. Tym samym możliwość udzielenia schronienia matkom z małoletnimi dziećmi i kobietom w ciąży w sytuacji kryzysowej innej niż przemoc, nie została zapewniona, a zgodnie z art. 47 ust. 4 uos osoby te miały prawo uzyskać schronienie w DMD.

OBSZAR

2. Zapewnienie w miejscu schronienia dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży odpowiedniego standardu podstawowych usług

Opis stanu faktycznego

2.1. Standard usług w zakresie bytowym w POW był określony w kolejnych umowach na prowadzenie ośrodka, zawartych pomiędzy Powiatem a Stowarzyszeniem w dniu 31 grudnia 2015 r. na lata 2016-2018⁶⁹ oraz w dniu 31 grudnia 2018 r. na lata 2019-2020. Zgodnie z tymi umowami POW miał zapewnić osobom dotkniętym przemocą całonocowy pobyt, w tym pomieszczenia do spania⁷⁰, wspólne pomieszczenia do pobytu dziennego z miejscem zabaw dla dzieci, ogólnodostępne kuchnie i łazienki, miejsce do prania i suszenia.

(akta kontroli str. 355-361, 642-658, 683-694)

W kontrolowanym okresie POW zapewniał okresowy, całonocowy pobyt dla 19 mieszkańców. Okres pobytu w POW miał być nie dłuższy niż 3 miesiące, z możliwością przedłużenia w sytuacjach wyjątkowych do 6 miesięcy. Warunki przedłużenia pobytu były ustalane indywidualnie, a od 27 czerwca 2018 r. w wyjątkowych sytuacjach, za zgodą Starosty Cieszyńskiego, powyżej tego okresu⁷¹. W toku oględzin ustalono m.in., że:

– POW posiadał dwie łazienki (w tym jedną na piętrze, gdzie znajdują się wszystkie pomieszczenia mieszkalne), których estetyka i stan techniczny wskazywał na potrzebę przeprowadzenia remontu: na suficie występowały trzy podłużne pęknięcia z częściowo odpadającym tynkiem i zacieki wodne (o barwie żółto-brunatnej). W dwóch kolejnych pomieszczeniach sanitarnych tj. natryskach na ścianach i suficie występowały nacieki wodne oraz wykwyty grzybiczne. W przejściu

⁶⁸ Lub zabezpieczenia tej formy wsparcia poprzez zlecenie prowadzenia takiej placówki, albo zawarcia porozumienia z innymi jst na jej prowadzenie.

⁶⁹ W tej umowie, w zakresie określenia standardów bytowych znalazło się odwołanie do oferty.

⁷⁰ Osobny pokój dla każdej przebywającej w POW rodziny.

⁷¹ Z miejsc noclegowych POW mogły korzystać kobiety oraz pozostające pod ich opieką dzieci, a od 9 stycznia 2018 r. również mężczyźni wraz z dziećmi. Od 8 marca 2019 r., wprowadzono możliwość korzystania ze schronienia w POW również samotnym mężczyznom.

z łazienki do korytarza i w 4 boksach z toaletami, na suficie i obok rury kanalizacyjnej widoczne były brunatne zacieki wodne. Na jedną łazienkę przypadało 9 osób. W łazienkach znajdowały się pralki i suszarki (była możliwość suszenia prania na zewnątrz),

- POW posiadał ogólnodostępną kuchnię (na I piętrze z jednym stołem i sześcioma krzesłami) oraz dodatkowo (aneks kuchenny na parterze) umożliwiający przygotowanie posiłku,

- w POW przebywały dwie kobiety w ciąży, które za obopólną zgodą były zakwaterowane w jednym pokoju.

Warunki bytowe w POW nie były porównywalne ze standardem obowiązującym DMD. W szczególności nie zapewniono zachowania proporcji jedna łazienka na pięć osób, co najmniej jednego dodatkowego pomieszczenia do przyrządzania i spożywania drobnych posiłków, odrębnego pomieszczenia do prania i suszenia.

(akta kontroli str. 845-874)

W sprawie działań podjętych w celu zapewnienia należytego stanu technicznego i estetycznego pomieszczeniom sanitariatów na I piętrze POW Dyrektor Centrum wyjaśniła, że PCPR był w posiadaniu informacji o złym stanie technicznym łazienki znajdującej się w POW od końca 2015 r., kiedy to wpłynęła, skierowana do Starosty, prośba Stowarzyszenia o dofinansowanie remontu tych pomieszczeń oraz że Dyrektor PCPR informował Zarząd Powiatu o stanie sanitariatów POW. Ponadto, Dyrektor PCPR wyjaśniła, że Centrum nie kontrolowało stanu technicznego budynku oraz warunków bytowych z uwagi na ograniczone zasoby kadrowe, a przeprowadzanie kontroli zlecił Biuru Skarg i Kontroli Starostwa Powiatu.

(akta kontroli str. 770-773, 1464-1465)

W tej samej sprawie Starosta w wyjaśnieniu podał: „Budynek, w którym znajduje się POW, jest własnością Miasta Cieszyna, użytkowany jest przez Stowarzyszenie Pomocy Wzajemnej „Być Razem” na podstawie umowy najmu. W związku z powyższym, mój poprzednik kierował do Burmistrza Miasta Cieszyna pisma w tej sprawie oraz prowadził z nim rozmowy, w których deklarował wsparcie finansowe przy realizacji zadania polegającego na remoncie sanitariatów, informacja ta była poruszana również przez Dyrektora PCPR oraz Wicestarostę na spotkaniu z I Zastępcą Burmistrza Miasta Cieszyna w sprawie tworzonego Domu Samotnej Matki w dniu 7 sierpnia 2019 r. Ponadto 23 września br. na zebraniu Samorządowego Stowarzyszenia Ziemi Cieszyńskiej zaprezentowałem informację w sprawie prowadzenia POW skierowaną w sierpniu br. przez PCPR na posiedzenie Zarządu. Z uwagi jednak na brak działań, po powzięciu powyższych informacji przez Miasto Cieszyn, kolejny raz wystąpię pisemnie z prośbą do władz Miasta o podjęcie współpracy w celu doprowadzenia sanitariatów POW do odpowiednich standardów”.

(akta kontroli str. 909)

Stan warunków bytowych w POW nie był przedmiotem żadnej z dwóch kontroli przeprowadzonych w Ośrodku przez Starostwo.

(akta kontroli str. 742-750, 755-762)

2.2. W ogłoszeniach o otwartym konkursie ofert na prowadzenie POW określono wymóg zatrudniania kadry posiadającej odpowiednie przygotowanie zawodowe, a spełnienie tego wymogu było potwierdzone oświadczeniami oferenta⁷². W ofertach składanych przez Stowarzyszenie wskazano m.in., że obsługę realizować będą pracownicy posiadający wykształcenie wyższe kierunkowe, doświadczenie pracy

⁷² Zgodnie z ogłoszeniami o konkursie z 2015 r. i 2018 r.

w obszarze przemocy w rodzinie, przygotowani do udzielenia pomocy interwencyjnej.

(akta kontroli str. 318-341, 642-667)

Kwalifikacje kadry zatrudnionej w POW były przedmiotem kontroli ze strony Powiatu. W ramach dwóch kontroli⁷³ dotyczących realizacji zadania w latach 2016-2018 w zakresie prowadzenia POW przeprowadzonych przez Biuro Skarg i Kontroli Powiatu (w których również uczestniczył pracownik PCPR), sprawdzono kwalifikacje wszystkich merytorycznych osób zatrudnionych i wykonujących zlecenia lub usługi w POW za rok 2017 i 2018. W wyniku kontroli wykazano jeden przypadek niewystarczających kwalifikacji do wykonywania zawodu pracownika socjalnego, co opisano w protokole z kontroli w 2018 r. Zalecono zatrudnienie na stanowisku pracownika socjalnego osoby posiadającej kwalifikacje do wykonywania tego zawodu. Stowarzyszenie, pismem z dnia 27 marca 2018 r., poinformowało o realizacji wszystkich zaleceń pokontrolnych.

(akta kontroli str. 742-766)

2.3. PCPR nadzorowało realizację zadań wynikających z umów o prowadzenie POW przez Stowarzyszenie, m.in. poprzez weryfikację pod względem merytorycznym i finansowym sprawozdań z wykonania zadania⁷⁴.

(dowód akta kontroli str. 390-621, 697-740)

PCPR zbierało ogólne dane dotyczące liczby osób zatrudnionych w POW w przeliczeniu na etaty z uwagi na półroczny obowiązek sprawozdawczy do Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego w Katowicach w zakresie funkcjonowania jednostek pomocy społecznej⁷⁵.

(akta kontroli str. 940-954)

W ramach kontroli prowadzonych przez zespół kontrolny składający się z pracowników Starostwa i PCPR sprawdzany był standard usług interwencyjnych oraz opiekuńczo-wspomagających.

W toku kontroli zbadano, na podstawie analizy dokumentacji czterech losowo wybranych osób, m.in. prawidłowość prowadzenia dokumentacji przyjęcia i pobytu w Ośrodku, w tym m.in. czy został podpisany tzw. „Kontrakt”⁷⁶ oraz sposób jego realizacji. Sprawdzono również, czy POW informował odpowiednie organy o podejrzeniu popełnienia przestępstwa.

W wyniku kontroli wydano dla Stowarzyszenia osiem zaleceń pokontrolnych⁷⁷, które dotyczyły m.in. wpisywania do sprawozdania kwot wydatków zgodnie z dokumentami potwierdzającymi to wydatkowanie, stosowania jednolitych druków,

⁷³ W zakresie sprawdzenia wykonania umowy nr PCPR.032.461.2015 z dnia 31 grudnia 2015 r. pod tytułem „Prowadzenie Powiatowego Ośrodka Wsparcia dla Osób Dotkniętych Przemocą w Rodzinie w latach 2016-2018” r., kontrola za lata 2017 i 2018: Protokół nr SK.171.1.2018 z dnia 26 lutego 2018 r.

⁷⁴ Półrocznych, rocznych - narastających w danym roku oraz końcowych narastających obejmujących cały okres trwania umowy.

⁷⁵ PCPR dane te przekazywał za pośrednictwem Centralnej Aplikacji Statystycznej (CAS). W POW było: wg stanu na 30 czerwca 2016 r. - 5,25 etatów (siedem osób), wg stanu na dzień 31 grudnia 2016 r. - 5,25 etatów (siedem osób), wg stanu na dzień 30 czerwca 2017 r. - 5,25 etatów (siedem osób), wg stanu 31 grudnia 2017 r. - 5,25 etatów (siedem osób), wg stanu na 30 czerwca 2018 r. - 4,5 (sześć osób), wg stanu na 31 grudnia 2018 r. - 4,5 etatów (pięć osób), wg stanu na 30 czerwca 2019 r. - 4,5 (pięć osób).

⁷⁶ Kierownik POW (lub osoba przez niego wyznaczona) zawierał kontrakt z przyjmowaną pełnoletnią osobą, w którym m.in.: strony uzgadniały okres zamieszkania; wskazywano na możliwość korzystania z usług prawnika, psychologa, pracownika socjalnego w celu unormowania własnej sytuacji ekonomicznej, prawnej i osobistej oraz, zawierano zobowiązanie do aktywnej współpracy z pracownikami ośrodka i wywiązywania się z ustalonych zadań i terminów, jak i informowano o przysługującym prawie rozwiązania kontraktu w razie nie przestrzegania zawartych w nim zasad lub zaistnienia okoliczności uniemożliwiających realizację określonych zadań.

⁷⁷ W piśmie z dnia 16 marca 2018 r.

sporządzania „Kontraktu” niezwłocznie po przyjęciu do POW, opracowania procedury opieki nad małoletnimi przebywającymi w Ośrodku. Wskazano, że pracownik socjalny zatrudniony na umowę zlecenie powinien spełniać kwalifikacje zgodnie z ustawą o pomocy społecznej. Stowarzyszenie pismem z dnia 27 marca 2018 r. poinformowało o realizacji wszystkich zaleceń pokontrolnych.

(akta kontroli str. 742-766)

2.4. Usługi świadczone przez POW obejmowały także zakresy: interwencyjny i opiekuńczo-wspomagający. Oprócz schronienia zapewniano odizolowanie osób przebywających w ośrodku od sprawców przemocy. Ponadto, wg wyjaśnienia Wiceprezes Stowarzyszenia prowadzącego POW, mieszkańcy byli wspierani w przezwyciężaniu sytuacji kryzysowych poprzez pomoc prawną, psychologiczną i medyczną, zapewnienie opieki pedagogicznej nad dziećmi, pracę socjalną i grupy wsparcia. Mieszkańcy Ośrodka mogli również korzystać z poradnictwa socjalnego, prawnego, rodzinnego i pedagogicznego.

(dowód akta kontroli str.832-834, 845-874, 881-908, 1020-1065)

2.5. Z informacji uzyskanych od czterech podmiotów udzielających wsparcia w postaci schronienia wynika, że w latach 2016-2019 (I półrocze) przebywały w nich matki z małoletnimi dziećmi i kobiety w ciąży z terenu Powiatu Cieszyńskiego. Wszystkie cztery podmioty poinformowały, że w zakresie usług interwencyjnych oraz usług opiekuńczo-wspomagających świadczone usługi były porównywalne z wymogami rozporządzenia ws. DMD. Dwa podmioty wskazały, że w zakresie wszystkich warunków, w tym również bytowych, spełniają standardy określone w rozporządzeniu DMD⁷⁸. Natomiast dwa pozostałe podmioty wskazały, że nie zapewniały proporcji jednej łazienki na pięć osób, a ponadto jeden z nich nie posiadał co najmniej jednego dodatkowego pomieszczenia do przyrządzania i sporządzania drobnych posiłków.

(akta kontroli str. 836-844, 934-939)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

PCPR podejmowało działania w celu zapewnienia w Ośrodku odpowiedniego standardu usług podstawowych w zakresie bytowym, interwencyjnym i opiekuńczo-wspomagającym. Sprawując nadzór nad realizacją umowy o prowadzenie POW, pracownicy PCPR analizowali sprawozdania i weryfikowali rozliczenia sporządzane przez Stowarzyszenie, a pracownik Centrum uczestniczył w kontrolach Powiatu w zakresie m.in. sprawdzania dokumentacji pobytu mieszkańców Ośrodka oraz kwalifikacji zatrudnionych w nim osób. Przeprowadzone w toku kontroli NIK oględziny wykazały niezadawalający stan estetyczny i techniczny pomieszczeń sanitarnych na I piętrze Ośrodka. Jednak, mając na uwadze, że Zarząd Powiatu, który zlecał prowadzenie POW, był poinformowany o tym fakcie, NIK ocenia, że sytuacja ta nie była rezultatem zaniechania PCPR.

OBSZAR

3. Skuteczność wsparcia świadczonego w miejscu schronienia dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży

Opis stanu
faktycznego

3.1. W okresie objętym kontrolą pobyt w POW zakończyło 50 osób (w tym 34 matki/ojcowie), 40 osób opuściło Ośrodek na własne żądanie (w tym

⁷⁸ Dom Matki i Dziecka Diecezji Bielsko-Żywieckiej oraz Dom dla bezdomnych matek z dziećmi i kobiet w ciąży Fundacji Dobrego Pasterza w Ustroniu.

11 matek/ojców), a średni okres pobytu⁷⁹ w POW wyniósł 35 dni. Ze wsparcia POW więcej niż jeden raz korzystało osiem osób.

W przedziale czasowym do 30 dni odnotowano 19 pobyków matek z dziećmi i dwa pobyty kobiet w ciąży. Pobyt trwający od 31 do 181 dni – 22 matki i jeden ojciec z dziećmi. Powyżej 181 dni w Ośrodku odnotowano pobyty dwóch matek z dziećmi. Przyczyną przedłużenia pobytu było oczekiwanie na eksmisję współmałżonka i rozstrzygnięcie sprawy karnej oraz tocząca się sprawa sądowa dotycząca powierzenia opieki nad dziećmi. W okresie objętym kontrolą nie odnotowano pobyków powyżej 365 dni.

(dowód akta kontroli str. 47-52, 933)

3.2. W POW nie opracowywano programów usamodzielnienia mieszkańców. W umowach na prowadzenie POW zlecający nie zawarł takiego wymogu. Z osobami przyjmowanymi do Ośrodka zawierano tzw. „Kontrakt”⁸⁰, będący dokumentem określającym zasady pobytu w placówce i w ogólny sposób wskazującym zakres dostępnych dla mieszkańca świadczeń. Ponadto, na podstawie regulaminu organizacyjnego POW⁸¹ prowadzono tzw. „Karty pracy z rodziną”, które miały charakter dziennika pobytu (w których opisywane były wszystkie zdarzenia związane z daną osobą i jej dziećmi), a także druk „Udzielane wsparcie i podejmowane działania”, w którym zapisywane były wydarzenia, które miały wpływ na pracę z daną osobą czy rodziną.

(dowód akta kontroli str. 742-766, 829-831, 920-924, 1237-1238)

W okresie objętym kontrolą prowadzenie POW było dwukrotnie kontrolowane przez zespoły kontrolne składające się z pracowników Starostwa Powiatowego oraz przedstawiciela PCPR. Kontrolami objęto m.in. sposób dokumentowania działań POW oraz pobytu mieszkańców Ośrodka, w tym „Kontrakty”, „Karty pracy z rodziną” i druki „Udzielane wsparcie i podejmowane działania”⁸². W wyniku kontroli sformułowane zostały zalecenia pokontrolne, a Stowarzyszenie pisemnie informowało Powiat o sposobie ich realizacji.

(dowód akta kontroli str. 742-766)

3.3. Poza działaniami kontrolnymi z udziałem przedstawiciela PCPR nie monitorowano w inny sposób realizacji działań zaplanowanych w „Kontraktach” i dokumentowanych w „Kartach pracy z rodziną” i drukach „Udzielane wsparcie i podejmowane działania”.

(dowód akta kontroli str. 742-766, 829-831, 924, 931, 1020-1065)

3.4. W umowach na prowadzenie POW, nie zobowiązano Stowarzyszenia do prowadzenia ewaluacji stopnia realizacji działań przewidzianych w zawieranych z mieszkańcami „Kontraktach”. W sprawozdaniach z realizacji zadania zawarte były informacje statystyczne o realizacji zaplanowanych w ofercie działań, dane te nie dotyczyły oceny skuteczności indywidualnie podejmowanych działań.

(dowód akta kontroli str. 355-389, 390-621, 683-740, 925-930)

W wyjaśnieniach Dyrektor PCPR podała, że celem nadrzędnym prowadzenia POW było zindywidualizowanie wsparcia skierowanego do osób szukających w POW pomocy i w ocenie PCPR podmiotowi wyłonionemu w konkursie trudno byłoby

⁷⁹ Okres pobytu podano dla osób dorosłych.

⁸⁰ Dokument podpisywany przez przedstawiciela Ośrodka oraz mieszkańca. W okresie kontrolowanym, tj. od dnia 1 stycznia 2016 r. – 31 listopada 2017 r., dokument ten był drukiem obowiązującym w POW, natomiast od dnia 1 grudnia 2017 do czasu zakończenia kontroli tj. 30 września 2019 r. jest on załącznikiem do Regulaminu Organizacyjnego POW.

⁸¹ Regulaminu organizacyjnego POW z dnia 1 grudnia 2017 r.

⁸² Wykazane nieprawidłowości miały charakter formalny i dotyczyły np. opóźnienia w podpisywaniu „Kontraktów”, czy też niekompletności i niejednolitego sposobu wypełniania druków.

przewodząc taką ewaluację z uwagi na brak podstawy prawnej zobowiązującej podopiecznych POW do informowania o swojej sytuacji po opuszczeniu ośrodka.

(dowód akta kontroli str. 829-831, 920-924)

3.5. PCPR nie inicjował przeprowadzania rodzinnego wywiadu środowiskowego, z uwagi na fakt, iż przyjęcie do POW następowało bez skierowania i wydawania decyzji administracyjnej w ramach procedury „Niebieskiej Karty” (NK).

W okresie objętym kontrolą, obowiązujące w POW zasady przewidywały m.in., że POW był schronieniem przejściowym, w którym pobyt nie może być dłuższy niż trzy miesiące z możliwością przedłużenia w sytuacjach wyjątkowych do 6 miesięcy, a od 27 czerwca 2018 r. w wyjątkowych sytuacjach, za zgodą Starosty Cieszyńskiego, powyżej tego okresu⁸³.

(dowód akta kontroli str. 1020-1065)

Dyrektor PCPR w wyjaśnieniach podała, że przed przyjęciem do POW nie jest sporządzany wywiad środowiskowy, a co za tym idzie nie występuje konieczność jego aktualizacji. Równocześnie wskazała, że może wystąpić sytuacja, w której OPS sporządza wywiad środowiskowy, jednak jest to związane z przyznaniem innego świadczenia np. zasiłku, a nie zapewnieniem schronienia w POW.

(dowód akta kontroli str. 829-831, 920-924)

3.6. W latach 2016-2019 (I półrocze) nie było przypadków pobytu w POW powyżej jednego roku. Na pobyt dłuższy niż pół roku wymagana była zgoda Starosty (w ww. czasie miały miejsce dwa takie przypadki opisane w pkt 3.1.).

(dowód akta kontroli str. 829-831, 920-924, 933.)

3.7. PCPR monitorował przewidziany w ofertach⁸⁴ zakres usług w ramach udzielanego schronienia w POW poprzez analizę sprawozdań (półrocznych, rocznych i ostatecznych) z wykonywanego zadania, w których były adnotacje PCPR o sprawdzeniu ich pod względem merytorycznym i finansowym oraz potwierdzenie prawidłowości ich wykonania. Realizacja zaplanowanych rezultatów przez POW (w dwóch ofertach) była wykazywana w sprawozdaniach. PCPR nie dokonywał całościowej oceny skuteczności udzielanego wsparcia.

(dowód akta kontroli str. 552-621, 697-740, 925-930)

Dyrektor PCPR podała, że PCPR nie prowadził monitoringu oceny skuteczności udzielanego wsparcia z uwagi na brak podstawy prawnej tj. żądania danych z OPS, czy też od osób, którym udzielono wsparcia. Równocześnie wyjaśniła, że Stowarzyszenie w ofercie realizacji zadania na lata 2019-2020 na podstawie wcześniejszych doświadczeń placówki rozszerzyło rodzaj udzielanego wsparcia, które może kierować do osób korzystających z POW, m.in. o porady dietetyka i seksuologa. W ogłoszeniach o konkursach, jak i ofertach złożonych przez Stowarzyszenie wpisane zostały rezultaty w ujęciu globalnym, takie jak zapewnienie schronienia całodobowego dla minimum 15 osób i ponadto Stowarzyszenie w swoich ofertach konkursowych określiło planowane rezultaty do osiągnięcia, dane dotyczące liczby udzielonych porad i liczby osób uczestniczących w poszczególnych działaniach.

(dowód akta kontroli str. 829-831, 924)

3.8. W okresie objętym kontrolą żadna osoba, która opuściła POW nie zgłosiła się do PCPR z prośbą o wsparcie.

(dowód akta kontroli str. 768-772, 829-831, 920-924)

⁸³ Z miejsc noclegowych POW mogły korzystać kobiety oraz pozostające pod ich opieką dzieci, a od 9 stycznia 2018 r. również mężczyźni wraz z dziećmi. Od 8 marca 2019 r., wprowadzono możliwość korzystania ze schronienia w POW również samotnym mężczyznom.

⁸⁴ Oferty w obu umowach stanowiły załącznik do umów i były integralną częścią umów w ustalonym końcowym brzmieniu.

Stwierdzone
nieprawidłowości

OCENA CZĄSTKOWA

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

W ocenie NIK PCPR rzetelnie sprawowało nadzór nad dokumentowaniem faktów związanych z przyjęciem mieszkańców do Ośrodka, ich pobytem oraz udzielanym im wsparciem.

IV. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Katowicach. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Katowice, 2 stycznia 2020 r.

Kontroler
Magdalena Śleziak
Inspektor k.p.

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Katowicach